

A Fővárosi Ítéltábla a Lehner Ügyvédi Iroda által képviselt felperesnek - a dr. Szabó Levente Ügyvédi Iroda (.....) által képviselt alperes ellen, üzletrész átruházási szerződés érvénytelensége megállapítása iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2018. január 30-án kelt 38.G.41.044/2017/16. számú ítélete ellen a felperes részéről benyújtott fellebbezés folytán - nyilvános fellebbezési tárgyaláson - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg az alperesnek 500.000 (ötszázezer) forint + áfa összegű másodfokú perköltséget, az államnak külön felhívásra 2.500.000 (kettőmillió-ötszázezer) forint meg nem fizetett fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes és az alperes is bejegyzett cég, felperes könyvkiadó és könyv forgalmazói tevékenységet végzett, a forgalmazásra bizományoson keresztül, illetve saját bolthálózatában került sor. 2007. szeptember 18-án felperes akkori tagjai, valamint az alperes és egy természetes személy befektető, aki azonos az alperesi társaság 50%-ot meghaladó szavazati joggal rendelkező tagjával, szindikátusi szerződést kötöttek felperes működésének, finanszírozásának alapvető feltételeiről és az egymás közti elszámolásról. Többek közt megállapodtak abban, hogy alperes a társaság egyik tagjától üzletrészhányadot vásárol, a felperes törzstőkeemeléséhez szükséges összeget rendelkezésre bocsátja, illetve további 85 millió forint pénzbeli hozzájárulást teljesít, melyet felperes tőketartalékba helyez. A szerződésben részletesen szabályozták az elővásárlási jogra vonatkozó szabályokat, kikötötték, hogy azt a társasági szerződés módosításába foglalják. Az elhatározott üzletrész adásvételi szerződés kapcsán megállapodtak, hogy az üzletrészhányadot értékesítő tag opciós joggal élhet öt évig. 2007. szeptember 18-án felperes egyik tagja, felperesi társaságban meglévő üzletrészből 300.000 forint névértékű üzletrészt eladott alperesnek 40 millió forint vételárért. A felperesi társaság törzstőkéjét 3 millió forintról 3.600.000 forintra emelte, a felemelt törzstőke jegyzését alperes biztosította, a szindikátusi szerződésben vállalt 85 millió forintot alperes teljesítette, azt a felperes tőketartalékba helyezte. Mindezek figyelembevételével alperes üzletrésze a felperesi társaságban 900.000 forint összegű, 25%-os mértékű volt. 2012. április 5-én alperes a felperesben meglévő üzletrészt felosztotta egy 40.000 forint névértékű 1,11%-os mértékű, valamint egy 860.000 forint névértékű 23,89% mértékű üzletrészre. Alperes üzletrészeinek egy 40.000 és 860.000 forint névértékű üzletrészre történő felosztásához a felperesi társaság 2012. április 5-én tartott taggyűlésén a tagok egyhangúlag hozzájárultak, elővásárlási jogukkal nem kívántak élni. A jegyzőkönyvben rögzítésre került, hogy a 860.000 forint névértékű üzletrész saját üzletrészként történő megvásárlásának törvényes akadálya nincs, a társaság a közbenső mérleget elkészítette, ebből megállapítható, hogy a társaság rendelkezett az üzletrész megszerzéséhez szükséges

törzstőkéen felüli vagyonnal. Ugyanezen a napon felperes, alperes és, mint a felperes tagja és ügyvezetője között üzletrész-átruházási és együttműködési szerződés jött létre, alperes a 860.000 forint névértékű üzletrészét eladta a felperesnek 250 millió forint vételárért. A szerződésben rögzítették, hogy a vételár a felperes 36 havi részletben, illetve ezen túlmenően megállapított részletjesítéssel, valamint követelés engedményezéssel egyenlíti ki. A saját üzletrész megszerzését követően a tagváltozást a Fővárosi Törvényszék Cégbírósága a cégjegyzékbe bejegyezte.

A felperes 2015. március 18-án csődeljárást kezdeményezett, majd 2016. február 29-én felszámolás alá került.

A felperes 2017. április 5-én benyújtott keresetlevelében kérte a 2012. április 5-i üzletrész átruházási szerződés érvénytelenségének megállapítását jogszabályba ütközés okán. Kérte az eredeti állapot helyreállítását és alperes kötelezését 250 millió forint és annak kamatai megfizetésére, kérte annak megállapítását, hogy alperes a felperesi társaság tagja 900.000 forint névértékű 25%-os mértékű üzletrésszel, kérte alperest perköltségben marasztalni, kereseti kérelme jogalapját a Ptk. 200. §, 234. § és 237. §-ában jelölte meg. Hivatkozott a PK 32. számú állásfoglalásra, valamint a Gt. 135. § (1) bekezdésére és arra, felperes a saját üzletrészt kizárólag törzstőkéen felüli vagyonából szerezhette volna meg. Ebben a körben hivatkozott a számviteli törvény 39. § (5) bekezdésére, a Gt. 135. §-ára előadva, a 2012. március 31-én elfogadott felperesi mérleg, bár a saját üzletrész megvásárlásához szükséges törvényi feltételeknek megfelel, de számszakilag hibás, a beszámoló szerint 292.632.000 forint a saját tőke, 42.578.000 forint lekötött tartalékkal csökkentett összege ennek 254 millió forint, mely éppen hogy meghaladja az üzletrész vételárát. Kimutatást csatolt be, amely a felperes 2011., 2012. évi gazdálkodását hasonlította össze, valamint becslést és a költségként elszámolható összegek összehasonlítását azzal, hogy a költségként elszámolt jogdíjak összegénél lényegesen magasabb összeget kellett volna költségként elszámolni. A 2011. évi beszámoló a valóságosnál magasabb eredményt és saját tőkét mutatott ki. Becsléseket, kimutatásokat csatolt be azon következtetéssel, hogy a 2011. évi eredmény a beszámolóban kimutatottnál legalább 100-110 millió forinttal alacsonyabb. Állította, a perbeli szerződés azért érvénytelen, mert a mérleg hibás, ugyanakkor előadta, ez a tény csak a felszámolási eljárásban derült ki, erről a társaságnak tudomása nem volt, a felperes tagjainak sem, ügyvezetőjének sem. Utalt arra is, szakértői kompetencia a mérlegadatok vizsgálata, illetve hogy az üzletrész vételára rendelkezésre állt-e. Hivatkozott arra, alperes tagsági jogviszonya 2012. április 5-én érdemben megszűnt, ez idő után a kifizetések kapcsán a Gt. 131. §, 134. §-a nem alkalmazható. 2017. július 4-én - az alperes május 26-i érdemi ellenkérelemre után - a kereseti kérelmet módosította azzal, amennyiben az eredeti állapot helyreállítása kapcsán az elsőfokú bíróság a keresetnek nem adna helyt, másodlagosan az érvénytelen üzletrész-átruházási szerződés alapján 250 millió forint megfizetésére kéri alperest kötelezni kártérítés jogcímén a Ptk. 339. §, 355. §-aira hivatkozva. Harmadlagosan kérte a Ptk. 361. §, 364. §-ai megjelölésével jogalap nélküli gazdagodás címén kötelezni alperest a korábban megjelölt összeg megfizetésére. felperesi felszámolóval együttműködő pénzügyi-számviteli szakértő tanúkénti meghallgatását indítványozta.

Alperes a kereset elutasítását kérte, utalva arra, a perbeli üzletrész adásvételi szerződés nem a 2011. december 31-i fordulónapú éves mérlegen alapult, hanem a 2012. április 5-én tartott taggyűlésen elfogadott közbenső mérlegen. Az üzletrész átruházásra kezdeményezésére került sor, aki felperes ügyvezetője, egyben 59,2%-os többségi tulajdonosa volt a szerződéskötéskor. A taggyűlési határozat a saját üzletrész megvásárlásáról egyhangúlag határozott, a meghozatalában alperes nem is vehetett részt. A közbenső mérleget az ügyvezető terjesztette a taggyűlés elé, annak elkészítéséért is ő felelt. Hivatkozott arra is, a társaság mérlegeit folyamatosan könyvvizsgáló ellenőrizte, a szerződéskötés vonatkozásában szabálytalanságot nem talált. Csatolta a 2012., 2013-as üzleti évekre

vonatkozó könyvvizsgálói jelentéseket. Hivatkozott arra is, amennyiben a mérleg esetleg nem megfelelő adatokat tartalmaz, ez esetben is legfeljebb tévedésre hivatkozhatna a felperes. Vitatta, hogy felperes az üzletrész adásvételi szerződés miatt vált fizetéseképtelenné. Utalt arra, 2012. és 2013. üzleti év után osztalékfizetés történt. Vitatta, hogy alperesnek tudnia kellett volna arról, a 2011. december 31-i fordulónapú mérleg nem felel meg a jogszabályi előírásoknak. Alperes hangsúlyozta, a perbeli szerződés semmisségét nem eredményezheti a vételár teljesíthetősége, tényleges jogszabályba ütközést felperes nem állított és nem igazolt, a megtámadás határideje lejárt. A jogdíjakkal kapcsolatos becslési adatokat vitatta, állította, az eredeti állapot helyreállítása sem lehetséges. A követelés elévülésére hivatkozott, a kereset esetleges alapossága esetére beszámítási kifogást jelentett be. A kereset teljes elutasítása kapcsán a megkötött szerződés érvényességét állította, továbbá azt is, hogy felperes az üzletrész adásvételi szerződés megtámadására nem jogosult, a kereset nem teljesíthető, az eredeti állapot sem állítható helyre.

Az elsőfokú bíróság a 2018. január 30-án kelt 38.G.41.044/2017/16. számú ítéletével a keresetet elutasította, kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 1.500.000 forint kereseti illetéket, alperesnek 1.000.000 forint + áfa perköltséget. Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában rögzítette, a 2006. évi IV. törvény és az 1959. évi IV. törvény rendelkezéseit alkalmazta, a Gt. 35. §, a Ptk. 200. §, 234. §, 237. §-ai, valamint a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 39. §, 21. §-a, a 2006. évi V. törvény (Ctv. 2 sz. melléklet 2.1.ah) pontja ismertetése után kifejtette, a felperes 2012. április 27-én nyújtotta be ismételt változásbejegyzési kérelmét a 2012. április 5-i szerződés alapján, a kérelemhez csatolta a szükséges okiratokat, így a 2012. április 5-i taggyűlési jegyzőkönyvet, a 2012. március 31-én kelt és február 29-ei fordulónapra elkészített mérleget, eredménykimutatást és a kérelem alapján a cégbíróság a 2012. május 8-án kelt 38-as számú végzésével a változást a cégnyilvántartásba bejegyezte. A mindezeket elhatározó jóváhagyó taggyűlési határozatok bíróság előtt megtámadásra nem kerültek. Az elsődleges kérelem az volt, hogy a perbeli üzletrész átruházási szerződés jogszabályba ütközött, az elsőfokú bíróság a Ptk. 205. §-a felhívása után megállapította, a szerződés a felperes által megjelölt jogszabályba nem ütközött, az a felek szándéka szerint a Gt.-ben meghatározott feltételek mellett jött létre, az erre vonatkozó okiratok rendelkezésre álltak. A felperes is elismerte, hogy a közbenső mérleg elfogadásakor az abban foglalt adatok tekintetében a társaság tagjait, az ügyvezetőt, könyvvizsgálót nem terhelheti felelősség, a közbenső mérlegben feltüntetett adatokról csupán a felszámoló a felszámolási eljárás során állapította meg, hogy azok hibásak. A semmisség nem volt megállapítható, jogkövetkezmény levonására sem kerülhet sor jogszabályba-ütközés címén, a szerződés teljesedésbe ment és irreverzibilis. A Gt. 131. §, 134. §-aira történő hivatkozás körében felperesnek erre alapozott kereseti kérelme nem volt, így azt érdemben nem kellett vizsgálni. Az alperes tagsági jogviszonya a cégnyilvántartás adatai alapján 2016. április 20-i hatállyal szűnt meg. A felperes tagja 2015. október 29-én kelt levéllel jelentette be alperes ügyvezetőjének, hogy alperes akkor még fennállt 40.000 forint névértékű üzletrészére vételi jogot gyakorol, alperes ügyvezetője ezt tudomásul vette, mely alapján felperes 2016. május 2-án nyújtott be változásbejegyzési kérelmet, a cégbíróság alperest törölte 2016. április 20-i hatállyal. A Ptk. 339. §, 355. §-ai felhívásával az elsőfokú bíróság rögzítette, a szerződés a felek kölcsönös akaratából jött létre és a Gt.-ben előírt feltételek fennállta mellett. A saját üzletrész megszerzésére a társaság vagyona lehetőséget teremtett, a felperes többi tagja elővásárlási joggal nem élt, a mindezeket elfogadó taggyűlési határozatokat a tagok nem támadták meg, így jogellenesség, a felperes által állított kár nem áll fenn. A Ptk. 361. §, 363. §, 364. §, 324. §, 325. §, 326. §-ai felhívásával az elsőfokú bíróság megállapította azt is, jogalap nélküli gazdagodás sem következett be, felperes a kölcsönösen kialakult vételárát fizette meg, az elévülés kapcsán tett alperesi nyilatkozatra a felperes nyilatkozatot nem tett. Alperes hivatkozásai egyébként helyesek voltak, így külön az elévülést vizsgálni nem kellett, a kereseti kérelmek alaptalanok, így alperesi beszámítási kifogást sem kellett vizsgálni, ezért az erre vonatkozó szakértői bizonyítás is

indokolatlan lett volna.

A Pp. 78. § alapján rendelkezett az elsőfokú bíróság a perköltség viseléséről.

Az ítélet ellen a felperes fellebbezett, kérte annak a kereseti kérelme szerinti megváltoztatását, másodlagosan annak hatályon kívül helyezését. Megismételte a mérleg hibás voltával kapcsolatos előadását, utalt arra, azt az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe, ugyanakkor a felperes hivatkozott arra is, nem azért érvénytelen a perbeli szerződés, mert a mérleg hibás, hanem azért, mert a Gt. 135. § (1) bekezdésébe és a számviteli törvény 39. § (5) bekezdésébe ütközött. A törzstőkén felüli vagyon léte, nem léte a kérdés, a mérleg erre vonatkozó okirati bizonyíték, mely megfelelhet a Pp. 196. § (1) bekezdés d) pontjában írt követelménynek, de ellenbizonyításnak ekkor is helye lehet. A felperesi társaság tagjai a téves mérlegadatok alapján juthattak arra a következtetésre, hogy a társaság anyagi helyzete megfelel a Gt. 135. §-ában, illetve a számviteli törvény 39. § (5) bekezdésében írtaknak, de valójában ez a helyzet nem állt fenn. Erre nézve kérte a szakértő kirendelését. A jegyzett tőkén felüli vagyon a mérleghez képest 130 millió forinttal alacsonyabb volt. Az elsődleges, szakértő kirendelésére vonatkozó indítvány mellett a bejelentett tanú meghallgatását is kérte. A felperes harmadlagosan csatolta a hibás mérleget, az elsőfokú bíróság azonban a bizonyítási indítványoknak nem adott helyt, a mérleget nem bizonyítékként, hanem tényként kezelte, az annak ellentmondó okirati bizonyítékokat nem értékelte. Függetlenül attól, hogy a mérleget könyvvizsgáló ellenjegyezte vagy sem, az lehet helyes, helytelen, akár hamis is. Helytelen a felek közös akaratára, szerződéses szándékára vonatkozó érvelés is. A felek a csatolt mérleg alapján kölcsönösen tévedésben voltak, ez független a felek jóhiszeműségétől. Tévedés címén a határidő múlás miatt a szerződés nem támadható meg, de ha a tévedés jogszabályba ütköző szerződés kötéséhez vezetett, akkor a szerződés semmis. A törvényszék kizárólag a szubjektív körülményeket, a felek szándékát vizsgálta, nem foglalkozott azzal az objektív körülménnyel, hogy a felperesi társaság anyagi helyzete milyen volt, ténylegesen nem volt olyan mértékű törzstőkén felüli vagyona, melyre az ügylet érvényességéhez szükség lett volna. Az elsőfokú bíróság helytelenül értelmezte a felperesi előadást és a keresetet is, a felperesi társaság tagjai tévedésben voltak, vagy abban a téves feltevésben, hogy a társaság rendelkezik a megfelelő vagyonnal. Az érvénytelenség nem akkor állapítható meg, ha ezt szakértő megerősíti, a szakértői bizonyítás annak bizonyítását szolgálta volna, hogy a társaság nem rendelkezett megfelelő vagyonnal, így a szerződés érvénytelen. Kérte a szerződés érvénytelensége megállapítását, az eredeti állapot helyreállítását, a perköltség és az illeték összegét a pernyertesség-pervesztesség arányában megállapítani, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését.

Alperes fellebbezési ellenkérelmében - vitatva a felperesi fellebbezésben írtakat -, utalt arra, nem az elsőfokú ítélet, hanem a fellebbezés nem vesz figyelembe jogi alapvetéseket és jogszabályokat. A felperes állításai tévesek, iratellenesek, a rendelkezésre álló iratokat, adatokat értékelte az elsőfokú bíróság, a közbenső mérlegben feltüntetett adatokról csak a felszámoló állapította meg a felszámolás során, hogy azok hibásak. A közbenső mérleg elfogadásakor az abban foglalt adatok tekintetében a társaság tagjait, az ügyvezetőt, könyvvizsgálót nem terhelheti felelősség. A bizonyítási eljárást is lefolytatta a törvényszék, a bizonyítási indítványokhoz nem volt kötve, a rendelkezésre álló iratok alapján megállapítható volt a tényállás, a nyilvános cégjegyzéki adatok felhasználásával is, a felszámoló kimutatásának jelentősége nem volt. A Gt. speciális szabályai folytán érvénytelenség nem állapítható meg. Ha a közbenső mérleg összeállítása tévesen történt volna meg, semmiség akkor sem lenne megállapítható, az adásvételi szerződés legfeljebb megtámadható lett volna. Felperes a semmisséget, megtámadhatóságot félreértelmezte. Fenntartotta az elsőfokú eljárás során részletesen kifejtett álláspontját, összességében a felperesi fellebbezés megalapozatlanságára hivatkozott azzal, hogy a felperesi következtetések tévesek, az ítélet érdemben helyes, annak helybenhagyását kérte.

A fellebbezés megalapozatlan.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg és helyesek voltak levont jogi következtetése is, azokkal a Fővárosi Ítéltábla is egyetértett.

A fellebbezésben felhozottakra figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla kiemeli, a felperes részéről csupán egy állítás volt azon tény, hogy a felperesi társaság a támadott üzletrész-átruházási szerződés megkötésekor nem rendelkezett a szükséges vagyonnal. A felperesi állításokkal szemben a rendelkezésre álló adatok szerint az ügylet teljesedésbe ment, a vételár kifizetése megtörtént, a kereseti kérelmében felperes maga is 250 millió forint visszafizetésére kérte alperest kötelezni az eredeti állapot helyreállítása során. A felszámoló utólagos kalkulációi sem nem teszik semmisé a támadott szerződést, a tévedés, közös téves feltevés vagy egyéb, megtámadásra okot adó körülmény sem vehető figyelembe a megtámadási határidő eltelte folytán.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 254. § (3) bekezdés alkalmazásával lényegében helyes indokaira figyelemmel helybenhagyta.

A Pp. 78 § (1) bekezdése és a Pp. 239. §-a alapján kötelezte az eredménytelenül fellebbező felperest a felperesi illetékfeljegyzési jog folytán meg nem fizetett fellebbezési illeték, valamint az alperes javára a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) és (6) bekezdése alapján megállapított mérsékelt összegű másodfokú perköltség megfizetésére.

Budapest, 2018. december 12.

Dr. Gál Judit s. k.
a tanács elnöke

Dr. Molnár József s. k.
előadó bíró

Dr. Rutkai Éva s. k.
bíró

A kiadmány hitelül:

Gesztesi Diana
bírószági ügyintéző